Alun Ffred Jones AC/AM
Y Gweinidog dros Dreftadaeth
Minister for Heritage

Llywodraeth Cynulliad Cymru
Welsh Assembly Government

Paul Loveluck CBE YH
Llywydd
Amgueddfa Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NP

Annwyl Paul,

14 Chwefror 2011

Amgueddfa Cymru: Llythyr Cylch Gwaith 2011-12

Mae'n bleser gennyf gyhoeddi Llythyr Cylch Gwaith Amgueddfa Cymru (yr Amgueddfa) ar gyfer 2011-12.

Rôl yr Amgueddfa, fel y'i nodwyd yn yr amcanion yn ei Siarter Frenhinol, yw hyrwyddo addysg y cyhoedd.

Mae'r Amgueddfa yn parhau i wneud cyfraniad pwysig iawn i nifer o'r blaenoriaethau a amlinellwyd yn y ddogfen *Cymru'n Un*, yn enwedig:

- Diwylliant cyfoethog ac amrywiol
- Dysgu i fyw
- Cymdeithas lewyrchus

Mae darparu gwasanaethau agored sydd o fewn cyrraedd i ddinasyddion Cymru yn rhan annatod o amcanion *Cymru'n Un* a *Gweledigaeth* yr Amgueddfa. Yn yr hinsawdd economaidd bresennol, sydd wedi dod â heriau penodol i'r sector cyhoeddus cyfan, mae swyddogaeth yr Amgueddfa, o ran cynnig profiad dysgu diwylliannol o ansawdd uchel i ddinasyddion Cymru am ddim, gwella lles ac ansawdd bywyd a helpu'r agenda dwristiaeth, yn cael ei phrisio'n fawr.

Gan adeiladu ar yr Uwchgynhadledd ar Ddiwylliant a gynhaliwyd ym mis Gorffennaf 2010, rwyf am weld mwy o gydweithio rhwng ac ar draws sefydliadau diwylliannol. Ein nod ddylai fod sicrhau cymaint o fanteision i'r cyhoedd ag y gallwn drwy weithio mewn partneriaeth. Fy mwriad i yw gweld partneriaethau creadigol newydd neu sydd wedi'u cryfhau yn bwrw ymlaen â'r gwaith hwn.

Yn ogystal â gwaith craidd yr Amgueddfa fel y'i hamlinellir yn ei Siarter, dyma fy mlaenoriaethau ar gyfer Amgueddfa Cymru yn ystod y flwyddyn i ddod:

Cyflawni'r prosiectau cyfalaf, a'r rhaglenni o ddigwyddiadau a gweithgareddau, sydd wedi eu nodi fel blaenoriaethau yng *Ngweledigaeth* yr Amgueddfa ar gyfer

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

English Enquiry Line 0845 010 3300
Llinell Ymholiadau Cymraeg 0845 010 4400
Ffacs * Fax 029 2089 8522
Correspondence.alunffred.jones @Wales.gov.uk

Wedi'i argraffu ar bapur wedi'i ailgylchu (100%)   *Printed on 100% recycled paper*

y dyfodol, a pharhau i ymchwilio i ffrydiau ariannu ychwanegol er mwyn eu cyflawni, gan gynnwys:

- Cwblhau prosiect Amgueddfa Gelf Cenedlaethol yn Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd drwy agor Adain Uchaf y Gorllewin ar gyfer celfyddyd fodern a chyfoes;
- Bwrw ymlaen â gwaith seilwaith allweddol yn Sain Ffagan: Amgueddfa Werin Cymru a pharhau â'r gwaith cysyniadol, codi arian ac eirioli ar gyfer y pwrpas ehangach o ailddatblygu'r safle;
- Parhau â'r gwaith cwmpasu i droi llawr gwaelod Amgueddfa Genedlaethol Caerdydd yn ofod wedi'i neilltuo ar gyfer Hanes Naturiol.

Darparu rhaglen ehangach o weithgareddau mewn partneriaeth ag eraill, gan gynnwys y CNLCau eraill o fewn y Portffolio Treftadaeth, er mwyn sicrhau bod casgliadau'r Amgueddfa o fewn cyrraedd i fwy o bobl drwy Gymru gyfan a helpu i ddarparu gwasanaeth treftadaeth a diwylliant mwy cydgysylltiedig, gan gynnwys:

- Datblygu cynlluniau *Cyfoeth Cymru Gyfan* a *Celf Cymru Gyfan*;
- Parhau i chwarae rhan arweiniol yn y gwaith o ddarparu *Casgliad y Werin Cymru* fel gwasanaeth gweithredol;
- Helpu CyMAL i weithredu *Strategaeth Amgueddfeydd Cymru* Llywodraeth Cynulliad Cymru drwy arwain y gwaith ar y pwyntiau gweithredu allweddol a helpu i'w gweithredu er mwyn helpu a datblygu'r sector amgueddfeydd ehangach; a
- Datblygu cysylltiadau strategol cynaliadwy a hirdymor ag ystod o gyrff diwylliannol eraill, gan gynnwys Gardd Fotaneg Genedlaethol Cymru, Llyfrgell Genedlaethol Cymru a Chyngor Celfyddydau Cymru, er mwyn gwella gwasanaethau i ddefnyddwyr a lleihau ymrwymiadau o ran refeniw yn y dyfodol, ac i roi tystiolaeth yn rheolaidd o'r cynnydd sydd wedi'i wneud.

Datblygu proffil casgliadau a gweithgareddau ymchwil yr Amgueddfa yn genedlaethol, ar lefel y DU ac yn rhyngwladol, gan gynnwys:

- Hyrwyddo Cymru ar y llwyfan rhyngwladol drwy ystod o raglenni a gweithgareddau.

Galluogi a hyrwyddo mynediad i gasgliadau a gwasanaethau'r Amgueddfa yng Nghymru drwyddi draw gan bob aelod o gymdeithas, gan dalu sylw arbennig i anghenion cymunedau dan anfantais a grwpiau lleiafrifol, drwy

- Barhau â'r polisi o fynediad am ddim i bob ymwelydd â phob safle;
- Sicrhau cymaint o fynediad cynhwysol â phosibl i bob safle, digwyddiad a gweithgaredd er mwyn diwallu anghenion pob grŵp yn y gymdeithas; a
- Gwneud gwaith ymchwil i asesu gwaith yr Amgueddfa i sicrhau bod pawb yn y gymdeithas yn gallu ymweld â'i safleoedd a'i chasgliadau, gan ystyried effaith mynediad am ddim yn benodol.

Gwella a rheoli casgliadau, ystadau ac adnoddau'r Amgueddfa'n effeithiol, drwy:

- Barhau i nodi a manteisio ar gyfleoedd priodol i gynyddu incwm i gefnogi amcanion hirdymor yr Amgueddfa, drwy godi refeniw ar safleoedd a thrwy godi arian gydag ymddiriedolaethau, cwmnïau ac unigolion;
- Parhau i nodi a gweithredu arbedion effeithlonrwydd priodol;
- Parhau i gymryd camau priodol i sicrhau bod Cynllun Pensiwn yr Amgueddfa yn gynaliadwy yn y tymor hir;
- Parhau i ddefnyddio adnoddau a gweithgareddau'r Amgueddfa i godi ymwybyddiaeth o faterion amgylcheddol a helpu Strategaeth Cynaliadwyedd Llywodraeth Cynulliad Cymru; a

- Datblygu casgliadau'r Amgueddfa i gyflawni diben ei Siarter.

Manylir yn y tablau a ganlyn y cymorth grant a roddir i'r Amgueddfa er mwyn cynnal y gwaith hwn.

REFENIW £000oedd

	2011-12	2012-13	2013-14
Costau Rhedeg Gros	24,541	24,051	24,040
Derbyniadau	(1,604)	(1,604)	(1,604)
Dibrisiant	1,120	1,120	1,120
Costau Rhedeg Net	24,057	23,567	23,556

CYFALAF £000oedd

	2011-12	2012-13	2013-14
Grant Cynnal a Chadw Cyfalaf	600	600	600
Grant Prynu Eitemau	538	538	538

Yn ogystal â'r uchod, mae cyfanswm o £3.98 miliwn o gyllid cyfalaf ychwanegol wedi ei ddyrannu ar gyfer y prosiect ailddatblygu Sain Ffagan dros y tair blynedd 2011-12 i 2013-14. Bydd dyraniadau flwyddyn i flwyddyn yn cael eu cadarnhau maes o law.

Telir y grant ar yr amod y cydymffurfir â Datganiad Rheoli a Memorandwm Ariannol yr Amgueddfa. Fel yn achos pob un o gylchoedd cynllunio'r gyllideb, mae blynyddoedd 2 a 3 yn ddangosol ar hyn o bryd ac at ddibenion cynllunio yn unig.

Mae Cynllun Gweithredol yr Amgueddfa yn nodi sut y byddwch yn mynd ati i gyflawni'r targedau a'r amcanion hyn ar gyfer y flwyddyn. Bydd angen i chi gyflwyno'ch Cynllun Gweithredol drafft ar gyfer 2011-12 erbyn 28 Chwefror 2011. Bydd hyn yn caniatáu digon o amser i'r cynllun gael ei drafod gyda'ch adran noddi er mwyn iddo gael ei gymeradwyo'n derfynol a'i lofnodi gan eich Bwrdd Ymddiriedolwyr ar 7 Ebrill 2011 a minnau yn fuan wedi hynny. Ceir gwybodaeth bellach am y gofynion ar gyfer Cynllun Gweithredol yr Amgueddfa yn Atodiad 2.

Rwyf yn ddiolchgar iawn am yr egni a'r ymroddiad a ddangoswyd gennych chi, eich cyd-Ymddiriedolwyr a swyddogion yr Amgueddfa yn ystod y flwyddyn ddiwethaf wrth i chi ddangos y gwerth sy'n parhau i ddeillio o fuddsoddi mewn diwylliant a threftadaeth, ac edrychaf ymlaen at gael gweithio gydag Amgueddfa Cymru ar yr agenda blaengar hwn ar gyfer 2011-12.

Alun Ffred Jones AC/AM
Y Gweinidog dros Dreftadaeth/Minister for Heritage

Atodiad 1: Y Cefndir i'r Llythyr Cylch Gwaith

Perthynas gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru

Yn ogystal â bod yn gorff a ymgorfforwyd drwy Siarter Frenhinol ac yn Elusen Gofrestredig, mae'r Amgueddfa hefyd yn Gorff a Noddir gan Lywodraeth y Cynulliad (CNLC), sy'n cael arian oddi wrth Lywodraeth Cynulliad Cymru. CyMAL: Amgueddfeydd Archifau a Llyfrgelloedd Cymru yw'r isadran sy'n noddi Amgueddfa Cymru. Mae'r berthynas rhwng Amgueddfa Cymru a Llywodraeth Cynulliad Cymru yn cael ei nodi yn y Datganiad Rheoli a'r Memorandwm Ariannol.

Yr Agenda Strategol

Mae agenda strategol Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer 2007-11 yn cael ei hamlinellu yn y ddogfen *Cymru'n Un: Rhaglen flaengar ar gyfer llywodraethu Cymru.* Uchelgais *Cymru'n Un* yw *"gweddnewid Cymru a'i throi'n genedl a chymdeithas hyderus, ffyniannus, iach sy'n deg â phawb".*

Disgwylir i bob CNLC gydnabod agenda strategol Llywodraeth Cynulliad Cymru a gweithredu yn unol â hi.

Adolygiadau Llywodraethu CNLCau

Yn 2010-11, fe wnaethom ni eich cynghori chi am y rhaglen o adolygiadau llywodraethu gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Ein bwriad yw ymgymryd ag Adolygiad Llywodraethu o'r Amgueddfa yn ystod 2011-12 a byddwn yn cysylltu gyda chi i drafod amseriad yr Adolygiad maes o law.

Cynllunio Strategol a Gweithredol

Mae'r Amgueddfa yn paratoi Cynllun Gweithredol blynyddol sy'n mynd ati i amlinellu'n fanylach sut y bydd yr Amgueddfa yn gweithredu'r blaenoriaethau a'r amcanion y cytunwyd arnynt yn y llythyr Cylch Gwaith hwn ar gyfer yr Amgueddfa ar gyfer 2011-12, ynghyd â chyflawni ei hamcanion strategol fel y'u nodir ym *Map Gweledigaeth* yr Amgueddfa.

Effeithlonrwydd

Mae gwella effeithlonrwydd gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru a sicrhau y ceir y gwerth gorau posibl am arian o fuddsoddiad cyhoeddus yn hanfodol er mwyn sicrhau bod y gwasanaeth gorau posibl yn cael ei ddarparu gyda'r adnoddau sydd ar gael. Eir ati i goladu gwybodaeth yn ymwneud ag effeithlonrwydd ar draws holl gyrff y sector cyhoeddus yng Nghymru.

Atodiad 2: Canllawiau ar y Cynllun Gweithredol

Bydd gofyn i chi gyflwyno'ch Cynllun Gweithredol drafft ar gyfer 2011-12 erbyn 28 Chwefror 2011. Bydd hyn yn caniatáu digon o amser i chi drafod y cynllun gyda'ch adran noddi er mwyn iddo gael ei gymeradwyo'n derfynol a'i lofnodi gan eich Bwrdd Ymddiriedolwyr ar 7 Ebrill 2011 a minnau yn fuan wedi hynny.

Dangosyddion Perfformiad

Byddwch yn cytuno ar dargedau perfformiad gyda'ch adran noddi, a bydd y targedau hyn yn cynnwys y targedau craidd canlynol, a gaiff eu monitro gan yr Adran Dreftadaeth:

- Cyfanswm yr ymweliadau
- Nifer y bobl sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu ffurfiol
- Nifer y bobl sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau dysgu anffurfiol
- Nifer yr ymweliadau â'r wefan
- Nifer y lleoliadau sydd wedi cael benthyg eitemau gennym

Cyflawni

Dylai eich Cynllun Gweithredol nodi sut y bydd yr Amgueddfa yn gwneud y canlynol:

- Cyflawni a gwerthuso rhaglenni gwaith, gan gynnwys dyrannu adnoddau, pennu cerrig milltir, targedau a risgiau;
- Pennu targedau ar gyfer cynhyrchu incwm ac arbedion effeithlonrwydd. Byddaf yn comisiynu adroddiad ar gynnydd yn y meysydd hyn ar draws CNLCau i'w gyflwyno erbyn mis Rhagfyr 2011;
- Cyfrannu at waith cyrff cyhoeddus eraill, gan nodi unrhyw gynigion i weithio mewn partneriaeth â CNLCau eraill a phartneriaid eraill, er mwyn helpu i sicrhau darparu canlyniadau allweddol sydd, yn eu hanfod, yn cwmpasu mwy nag un corff;
- Cyfathrebu, meithrin cysylltiadau a chydweithio'n agos â'r Sectorau Gwirfoddol a Phreifat;
- Helpu i weithredu Cynllun Gofodol Cymru a chyflawni Strategaethau Cymunedol yr awdurdodau lleol, lle y bo modd;
- Helpu i weithredu'r Cynllun Gweithredu Datblygu Cynaliadwy;
- Ymgysylltu'n ystyrlon â'r cyhoedd drwy'ch ymarferion ymgynghori rheolaidd;
- Prif ffrydio datblygu cynaliadwy[1], cydraddoldeb[2], gweithio mewn partneriaeth[3], a hyrwyddo'r Gymraeg[4] yn y modd yr ydych yn cynnal eich busnes (gan gynnwys gwneud hynny yn eich gwaith rheoli ystadau, yn eich prosesau caffael a thrwy'r gweithgareddau sy'n rhan o'ch rhaglenni), a chydymffurfio â dyletswyddau statudol perthnasol;
- Asesu goblygiadau eich penderfyniadau cyllidebol ar faterion yn ymwneud â chydraddoldeb; a
- Dangos eich ymrwymiad i fynd i'r afael â thlodi plant yng Nghymru[5].

---

[1] Adran 79 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

[2] Adran 77 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, ynghyd â dyletswyddau ychwanegol sydd ar y sector cyhoeddus yn sgil Deddf Cysylltiadau Hiliol (Diwygio) 2000, Deddf Gwahaniaethu ar sail Anabledd 2005 a Gorchymyn Deddf Gwahaniaethu ar sail Rhyw 1975 (Awdurdodau Cyhoeddus) (Dyletswyddau Statudol) 2006.

[3] Mae dyletswydd ar Lywodraeth y Cynulliad, o dan adrannau 73, 74 a 75 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, i hybu buddiannau Llywodraeth Leol, y Sector Gwirfoddol a'r Sector Busnes.

[4] Fel y'i nodir yn adran 78 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, a Deddf yr Iaith Gymraeg 1993.

[5] Mae dyletswydd ar awdurdodau Cymru, o dan Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010, i lunio eu strategaeth tlodi plant eu hunain.

- Byddem yn croesawu ymrwymiad parhaus yr Amgueddfa â'r fenter Cymunedau'n Gyntaf, gan dargedu gwasanaethau, lle bo hynny'n briodol, yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig o Gymru. Byddem yn croesawu cynhwysiant y gwaith a wnaed mewn ardaloedd Cymunedau'n Gyntaf, yn arbennig gyda Partneriaethau Cymunedau yn Gyntaf, mewn adroddiadau chwarterol a blynyddol.

Cyfathrebu

Dylai Llywodraeth Cynulliad Cymru gael gweld Cynllun Cyfathrebu'r Amgueddfa, a dylai gynnwys trefniadau i fesur pa mor effeithiol yw'r camau a gymerir i ymgysylltu â rhanddeiliaid a rhoi gwybod am hynt eich gwaith.

Gan mai chi yw arweinwyr y sector yng Nghymru, yn ddelfrydol dylai'r Cynllun hefyd esbonio sut y gallwch ddatblygu ymhellach ddulliau a rhwydweithiau er mwyn rhannu arferion gorau a negeseuon ymhlith rhanddeiliaid a darparwyr ar draws y sector. Yn ogystal, dylai'r Cynllun nodi sut y gallwch gydweithio â Llywodraeth Cynulliad Cymru i esbonio ein hymrwymiad i gynnig cyfleoedd i bawb fanteisio ar ein treftadaeth gyfoethog ac amrywiol, gan sefydlu Cymru'n genedl gref a hyderus ar y llwyfan rhyngwladol.

Nid wyf yn bwriadu ailadrodd canllawiau blaenorol mewn meysydd megis Caffael, Diogelu Data, Parhad Busnes a Chyllid Ewropeaidd, ond afraid dweud eu bod yn dal i fod yn berthnasol, a dylech eu cadw mewn cof wrth ymgymryd â'ch busnes arferol.